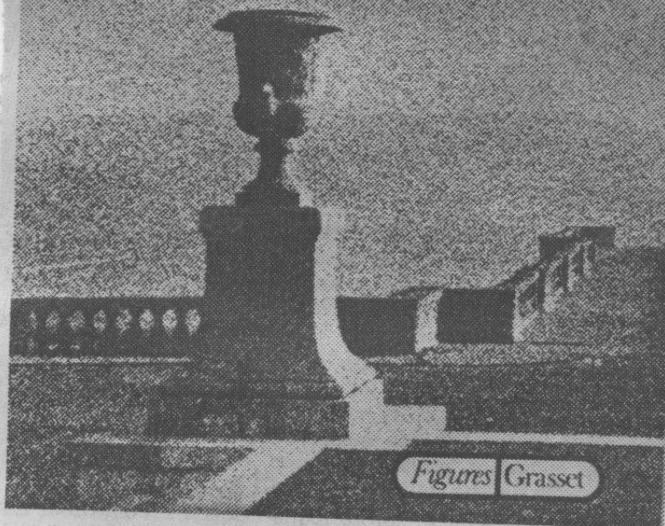

Bernard-Henri Lévy

L'idéologie française

met groot krijgslawaai en getrappel van laarzen, maar juist met vredelievende oproepen tot eensgezindheid en harmonie, tegen verdeeldheid en chaos. „Que le fascisme, en un mot, cela commence encore, cela commence toujours, mais dans le temps cette fois, avec la même haine de la division, le même délire unanime”. Terecht wijst hij erop dat democratie ondenkbaar is zonder conflicten en tegenstellingen tussen klassen, partijen, belangengroepen. Montesquieu schreef het al: „Als ge in een staat geen enkel konflikt hoort weerklinken kunt ge zeker zijn dat er ook geen vrijheid is.” En elders: „Un gouvernement libre, c'est-a-dire toujours agité”.

Maar door zijn opeenstap-

lingen van verminkte citaten, aanvechtbare interpretaties en halve waarheden verzwakt Lévy meteen ook de behartenswaardige zaken die hij hier en daar aanbrengt. Wat hij geschreven heeft is zeker geen verantwoorde doorlichting van de „Franse ideologie” maar een erg eigengereid pamflet. Dat evenwel geen maat voor niets hoeft te zijn als de enkele hartige waarheden die hij erin voorhoudt zouden leiden tot een breder, en verantwoord, debat en een kritischer kijk van vele Fransen op het eigen verleden en heden.

MIA DOORNAERT
BERNARD-HENRI LEVY,
„L'Idéologie française”, Parijs,
Grasset, 344 blz.